

İcra dairesine yatırılan vekalet ücretlerinde vergi tevkifatı yapıp yapılmayacağı, belgelendirmenin nasıl olacağı ve kdv hesaplanması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[94-11/10]-215
Tarih	17.02.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[94-11/10]-215

17/02/2012

Konu : İcra dairesine yatırılan vekalet ücretlerinde vergi tevkifatı yapıp yapılmayacağı, belgelendirmenin nasıl olacağı ve kdv hesaplanması hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; ... Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olduğunuz belirtilerek, firmanız tarafından icra kanalı ile alacaklı taraf avukatlarına ödenen vekalet ücretlerinden vergi tevkifatı yapıp yapılmayacağı, yapılacaksa belgelendirilmesinin nasıl olacağı ile katma değer vergisinin nasıl hesaplanacağı konularında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde; "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmü yer almıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164 ile 166 ncı maddelerinde, avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekâlet ücreti ile dava sonunda, kararla tarifye dayanılarak karşı tarafa yüklenilen vekâlet ücreti olmak üzere iki ayrı vekalet ücretinden söz edilmektedir.

Aynı Kanunun 4667 sayılı Kanunla değişik 164 üncü maddesinin son fıkrasında; "...Dava sonunda, kararla tarifye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez." denilmiştir.

Yine aynı Kanunun 168 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır." , 169 uncu maddesinde ise "Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz." denilmektedir.

Dava sonunda, kararla tarifye dayanılarak karşı/alacaklı taraf avukatına ödenen vekâlet ücreti;

a) Mahkeme veya icra veznesinin düzenlediği makbuz imzalanarak nakden,

b) Bizzat karşı/borçlu tarafın, mahkeme veya icra dairesinin tespit ettiği vekâlet ücretini elden (nakden) veya banka havalesiyle ödemesi,

c) Mahkeme veya icra dairesinin, yargılama giderleri ile birlikte davayı kazanan müvekkile herhangi bir şekilde ödeme yapması ve müvekkilin de karşı/borçlu taraftan alınan vekâlet ücretini avukata ödemesi, şekillerinde tahsil edilebilmektedir.

Diğer yandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin maddede bentler halinde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

11.09.2007 tarih ve 26640 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 375 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde "İcra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlenecek olup, bir nüshası ödemeyi

yapan memura verilecek; makbuzun avukatta kalan nüshasına ise icra dairesince ödemenin yapılmış olduğuna dair bir şerh düşülmesi ve ödemeyi yapan memur tarafından imzalanması şartı aranmayacaktır." şeklinde açıklama yapılmıştır.

Buna göre, dava sonunda mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu verilen kararlar avukatlık tarifesine dayanılarak karşı tarafa yüklenilecek vekalet ücretinin Gelir Vergisi Kanununun 65 ve 66 ncı maddelerine göre serbest meslek erbabı olan avukatlara ödenmesi halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca sorumlularca % 20 nispetinde gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerekir.

Ayrıca, karşı taraf aleyhine hükmedilen vekalet ücreti ödemelerinin doğrudan avukatlara değil de avukatlara ödenmek üzere icra müdürlüklerine yapıldığı durumda, icra müdürlüklerine ödeme yapıldığı sırada ödemeyi yapan borçlu tarafından vekalet ücreti ödemesinden gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Davayı kaybeden tarafın, mahkeme veya icra dairesinin tespit ettiği vekalet ücretini alacaklı tarafa doğrudan nakden ödemesi halinde, alacaklıyı temsil eden avukatın ücretli olmaması kaydıyla, ödeme yapan tarafın Gelir Vergisi Kanununun 94/1 kapsamında sayılan kişilerden olması halinde, yapılan vekalet ücreti ödemesi üzerinden gelir vergisi tevkifatının yapılması gerekir.

Firmanızın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan tevkifat yapmakla sorumlu kişilerden olması nedeniyle herhangi bir sebeple tevkifat yapmadan ödemede bulunmanız halinde, firmanızca vergi sorumluluğu yerine getirilmemiş olunacağından cezalı işleme muhatap kalınacağı tabiidir.

İşverene bağlı olarak ücretli çalışan avukatın (ücretli çalıştığını ispat edici vesikalarla icra dairesine kanıtlaması halinde) kurum adına icra dairelerinden tahsil edecekleri vekalet ücreti için serbest meslek makbuzu düzenlemesine gerek bulunmamaktadır. Ancak, ücretli olarak çalışan avukatın kurumunun gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması halinde icra dairesinden avukatı vasıtasıyla yapmış olduğu tahsilat için borçlu adına fatura düzenlemesi gerektiği tabiidir.

Öte yandan, mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu verilen kararlar serbest meslek erbabı olan avukata ödenen vekalet ücreti serbest meslek faaliyeti kapsamında katma değer vergisine tabi olup, avukat tarafından düzenlenecek serbest meslek makbuzunda ayrıca katma değer vergisi hesaplanacaktır. Ancak, mahkeme kararlarında "KDV hariç" şeklinde bir ifadenin yer almaması halinde, vekalet ücretine katma değer vergisi dahil kabul edilecek ve içyüzde oranı uygulanmak suretiyle tespit edilen katma değer vergisi tutarı vekalet ücretinden çıkarıldıktan sonra kalan tutar üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacak olup, avukat tarafından bu şekilde hesaplanan katma değer vergisi ve gelir vergisi tevkifatı düzenlenecek serbest meslek makbuzunda gösterilecektir.

Mahkemelerce hükmolunan vekalet ücreti ödemelerinin davayı kazanan gelir ya da kurumlar vergisi mükellefi olan işverenlere yapılması ve yapılan bu ödemenin Gelir Vergisi Kanunu uyarınca ticari ya da serbest meslek faaliyeti kapsamında olması halinde ödeme katma değer vergisine tabi olacak, mahkeme kararında "KDV hariç" ya da "KDV dahil" ibaresinin yer alıp almadığı dikkate alınarak yukarıdaki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026